

tal. Do największych zasług Kaisera należy też „odkrycie” Geoga Weertha, pierwszego poety niemieckiej klasy robotniczej. Bruno Kaiser przygotował do druku pierwsze wydanie zbiorowe jego dzieł, które ukazało się w Aufbau-Verlag. Na zakończenie uroczystości stwierdziła J. Rudolph, że „literatura Niemieckiej Republiki Demokratycznej może stawiać sobie ciągle nowe i coraz wyższe cele, bo działają dla dobra całego narodu właśnie tacy badacze i twórcy, jak Bruno Kaiser i Max Zimmering”.

M. B.

ARNOLD ZWEIG LAUREATEM NAGRODY LENINOWSKIEJ

Laureatowi Nagrody Narodowej drowi h. c. Arnoldowi Zweigowi wręczona została w listopadzie 1958 r. przyznana mu w czerwcu tegoż roku Międzynarodowa Nagroda Leninowska „Za utrwalenie pokoju między narodami”.

Podczas uroczystości, które odbyły się w związku z tym na Kremlu, podkreślano szczególnie, że dzieła Zweiga, a zwłaszcza jego „Wychowanie pod Verdun” — zawierają wezwanie, aby zawsze zdecydowanie przeciwstawiać się wojnie.

Arnold Zweig, dziękując za wyróżnienie, zwrócił się równocześnie do tych wszystkich, którzy jeszcze nie stoją po stronie obozu pokoju. „Nie dopuście — mówił on — do tego, aby podlegacze wojenni uczynili z was samobójców. Pomyślcie o swoim i naszym losie, gdyż atom w rękach tych co pragną wojny, to groźba okrutnego morderstwa. Stańcie razem z nami po stronie pokoju i życia”.

M. B.

NOWY OŚRODEK TZW. OSTFORSCHUNG

Wydział Wschodni Ministerstwa Spraw Zagranicznych (*Ostabteilung des Auswärtigen Amtes*) Niemieckiej Republiki Federalnej utworzył z początkiem września 1958 r. tzw. „Arbeitskreis für Ost-West-Fragen”. Jak informuje „Die Welt” nr 209 z d. 9 września 1958 r. — dokonano tego w porozumieniu z szeregiem naukowców, publicystów i działaczy zachodniemieckich. Zadaniem ośrodka ma być przeciwstawianie się „ofensywie wschodu” w płaszczyźnie ideologicznej jak też ocena zjawisk natury politycznej, kształtujących stosunek Wschodu do Zachodu. To samo dotyczyć ma również problemów naukowych. Wzór i oparcie dla działalności nowego ośrodka, stanowić będą dotychczas już istniejące instytucje zajmujące się tzw. „Ostforschung”. Stały sekretariat nowego ośrodka mieści się w Bonn.

Czołowymi jego pracownikami są: prof. Freund, dyrektor Seminarium Wiedzy i Historii Polityki na Uniwersytecie w Kilonii (*Seminar für Wissenschaft und Geschichte der Politik an der Universität Kiel*), prof. Markert, dyrektor Instytutu Wschodnio-Europejskiej Historii i Krajoznawstwa na Uniwersytecie w Tybindze (*Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde an der Universität Tübingen*), oraz prof. Schiller, dyrektor Instytutu Polityki Agrarnej w Wyższej Szkole Rolniczej w Stuttgart-Hohenheim (*Institut für Agrarpolitik an der Landwirtschaftlichen Hochschule in Stuttgart-Hohenheim*).

J. S.

CZY TO JEST „MAKSYMALNIE OSIĄGALNY OBIEKTYWIZM”?

W r. 1956 ukazał się pierwszy numer czasopisma prawnomiędzynarodowego „Internationales Recht und Diplomatie”, kwartalnika redagowanego w 4 językach (niemiecki, francuski, angielski i rosyjski). Wydawcą pisma jest znany w kołach

prawniczych profesor, dr jur., dr rer. pol. h. c., dr. phil. h. c. Rudolf Laun, członek korespondent Austriackiej Akademii Nauk, członek Instytutu Prawa Międzynarodowego, honorowy przewodniczący Niemieckiego Towarzystwa Prawa Międzynarodowego, profesor Uniwersytetu Hamburgskiego. Otóż w przedmowie w pierwszym zeszycie IRuD, s. 7, prof. Laun twierdził, że czasopismo będzie dążyło do „maksymalnie osiągalnego obiektywizmu”. W teźże przedmowie prof. Laun daje następującą definicję tego pojęcia: „Obiektywizm oznacza, że przy identycznych danych powzięta ocena prawnicza musi brzmieć tak samo dla, jak i przeciwko osądzającemu, musi brzmieć tak samo dla, jak i przeciwko najlepszemu przyjacielowi osądzającego, musi tak samo brzmieć dla, jak i przeciwko najgorszemu wrogowi osądzającego”. Mówiąc o bezstronności w wyborze tematów i materiałów Laun stwierdza, że w tym względzie można zrobić zarzut „różnym skądinąd bardzo zasłużonym czasopismom: one zajmują się chętnie faktami, które są korzystne dla ich kraju, narodu albo rządu, podlegają jednak pokusie opuszczania faktów niekorzystnych, unikają zatem określonej problematyki”. „W powziętych decyzjach dotyczących tych spraw, w tym co ono przynosi i nie przynosi, i w przeznaczaniu miejsca, uprawia przeto każde czasopismo prawnomiędzynarodowe po części politykę zagraniczną. Niniejsze czasopismo ma według najlepszych umiejętności kierować się myślą, że dla czasopisma, którego przedmiotem zainteresowania jest prawo całej ludzkości, najlepszą dyplomacją jest dążenie do maksymalnego obiektywizmu”. Takie założenia, jeżeli się je wygłasza, to powinny też być konsekwentnie realizowane. Tymczasem w 2 zeszycie rocz. 1957 IRuD została przedrukowana w całości mowa, którą wygłosił Carroll Reece w Izbie Reprezentantów w dniu 16 maja 1957 r. Otóż jak powszechnie wiadomo C. Reece powołał się w swojej mowie m. in. na pismo arcybiskupa Nowego Jorku, kardynała Spellmana, które jest fałszerstwem. Rzekomy list kardynała Spellmana do rzecznika Niemców Sudeckich (o niego właśnie chodzi) został wydrukowany w IRuD, 1956. H. 1/2, s. 138 i następnie zdezawuowany jako fałszerstwo przez samego prof. Launa w zeszycie 3/4 tegoż rocznika. Dlaczego jednak redakcja IRuD nie uważała za stosowne zaznaczyć w przypisku, że mówca powołuje się na sfalszowany list? Czy jest to tylko przeoczenie, czy też dowód na to, że redakcja IRuD uległa pokusie opuszczenia faktu, który jest niekorzystny dla reprezentowanego przez nią kraju, narodu, czy rządu.

Z. K.

*

INAUGURACJA „ROKU KAJKI”

„Rok jubileuszowy” — „Rok Kajki” — rozpoczął się z inicjatywy Rady Naczelnej TRZZ i Komitetu Obchodu Setnej Rocznicy Urodzin Michała Kajki we wrześniu 1958 r. W „Roku Kajki” przewidziane jest wzmoczenie prac naukowo-badawczych nad życiem i twórczością poety oraz popularyzacja jego dorobku poprzez akcję wydawniczą, odczytową, audycje radiowe itp. „Rok Kajki” stanowić ma równocześnie dla społeczeństwa okazję do lepszego poznania dziejów Warmii i Mazur, polskich tradycji tych ziem oraz ich współczesnej problematyki społeczno-kulturalnej.

Uroczystości inauguracyjne „Rok Kajki” odbyły się 27 września (setna rocznica urodzin poety) w Olsztynie i 28 września w Ogródku i Elku.

W olsztyńskim Wojewódzkim Domu Kultury nastąpiło spotkanie — połączone z „naradą roboczą” — literatów, dziennikarzy, publicystów, działaczy społecznych i kulturalnych. Obrady toczyły się na plenum i w sekcjach: naukowej, związkowej i twórczych, sekcji „Pojezierza” i sekcji regionalnej. Tematem dyskusji były w zasadzie sprawy nauki, zagadnienia społeczno-kulturalne i wydawnicze, ze szczególnym uwzględnieniem form współpracy naukowej i kulturalnej Warmii i Mazur z innymi regionami kraju. Przemówienie otwierające naradę wygłosił wiceprezes Rady Naczelnej TRZZ, poseł Jan Izydorczyk, który omówił znaczenie działalności